

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 1-ej po południu z wyjątkiem niedziel i dni świąt czarnych.

BIURA REDAKCJI I EKSPEDYCJA ul. Chorążczyzna 31.
ADMINISTRACJA ul. Podwaie 3. — Egzemplarze gazety do nabycia w Ekspedycji ul. Chorążczyzna 31, w biurze dzienników S. SOKOŁOWSKI I SKA Jagiellońska 7, w biurach dzienników i trafikach. — Listy należy frankować.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty. — Konto P.K.O. Nr. 141 690. Telefon Redakcji Nr. 178. — Telefon Administracji Nr. 73.

Cena egzemplarza
w miejscu
i na prowincji

20 Mk.

PRENUMERATA:

	miesięcznie
we Lwowie bez dostawy	440— Mk.
we Lwowie z dostawą	500— Mk.
z przesyłką pocztową w Polsce	500— Mk.
z przesyłką pocztową w innych państwach	650— Mk.

Wszystkie ogłoszenia przyjmuje Administracja „Gazety Lwowskiej”, Lwów, ulica Podwaie 3, w godzinach od 8—2 i 5—7 i biuro S. Sokołowski i Ska ulica Jagiellońska 7.

Z Rady Ministrów.

Warszawa. (PAT.). Na posiedzeniu w dniu 6. bm. Rada Ministrów powzięła następującą uchwałę: Rada Ministrów ponawia uchwałę z 30. marca br., zabraniającą wywozu poza granice Państwa żyta, pszenicy, owsa, jęczmienia, kasszy, ziemniaków, maki, bydła, jaj i nierogacizny. W wyjątkowych wypadkach zezwolenia na wywóz powyższych artykułów mają być udzielane tylko za zgodą nadzwyczajnego komisarza dla zwalczania drożyzny. Certyfikaty wywozowe na

te artykuły muszą być zaopatrzone podpisem i pieczęcią nadzwyczajnego komisarza dla zwalczania drożyzny. Wydane do dnia 4. maja br. zezwolenia na wywóz powyższych artykułów wymagają do swej ważności dodatkowego podpisu i pieczęci nadzwyczajnego komisarza dla zwalczania drożyzny. Uzyskane do dnia 4. maja br. zezwolenia na wywóz mają być przeto w powyższym celu dodatkowo przedkładane w nieprzekraczalnym terminie 14 dni w gmachu ministerstwa skarbu ul. Rymarska 3. II. p. lokal nr. 70.

dawnej ordynacji, aniżeli stwarzać taką, jaką proponie obecnie komisja. Klub mówcy zmierzając będzie do zmiany ordynacji i domagać się będzie, umożliwienia wprowadzenia do Sejmu sił ukwalifikowanych do pracy dla dobra Państwa i zniesienia ograniczeń. O ile te postulaty nie zostaną uwzględnione, zmusi to klub mówcy do ostrej i bezwzględnej walki z przedłożonym projektem ordynacji wyborczej.

P. Bagiński imieniem klubu Wyzwolenia wyraża zasadniczą zgodę na te ordynacje. Skrócenie jednak terminu wyborów w myśl wniosku Z. L. N. klub mówcy uważa za *casus belli*.

P. Suligowski uważa zasady, na których opiera się ordynacja wyborcza za demokratyczne i postępowe, odpowiadające w zupełności prądom społecznym. Mówca wnosi, ażeby dla okręgów Częstochowa, Sosnowiec, Lublin, Białystok, Bydgoszcz i Tczew dodać po jednym mandacie, co nie będzie wymagać dużych zmian w ustawie.

Na tem różprawę odrzucono.

Następnie posiedzenie we wtorek popołudniu.

SEJM WALNY.

Warszawa. (PAT.). Sprawozdania z posiedzenia z dnia 6. maja 1922. Sejm przystąpił dziś do obrad nad ordynacją wyborczą do Sejmu i senatu.

Sprawozdawca p. Grzędzielski oświadcza, że ordynacja przedłożona przez komisję, pomimo braku współdziałania przedstawicieli Ziemi wileńskiej i Górnego Śląska, stanowi zwartą całość i bezwątpienia przewyższa ordynacje wyborcze w innych krajach, jak n. p. w Czechach i w Austrii. Przedłożony Sejmowi projekt ordynacji opiera się ściśle na przepisach konstytucji i na powszechnie dziś przyjętej zasadzie, że czynne prawo wyborcze należy uważać za funkcję publiczną, jako wynik porządku prawnego w państwie. Dlatego wprowadzono do ordynacji pewne ograniczenia wynikające bądźto z natury rzeczy, bądź też z konieczności uwzględnienia interesów państwowych.

Myśli przewodnie ordynacji są następujące: Prawo wyborcze przysługuje tylko obywatelom państwa. Do wykonywania prawa wyborczego wymagane jest stałe zamieszkanie w pewnej miejscowości. Wykluczeni od prawa muszą być ci, których można coś zarzucić pod względem godności obywatelskiej, a zatem brak pewnej kwalifikacji moralnej, a także i umysłowej. Wymagana jest także pewna kwalifikacja gospodarcza. Nie wykluczono natomiast osób, korzystających z dobroczynności publicznej, a to z tego względu, że wobec klęski gospodarczej wiele osób musiało otrzymywać zasiłki. Wyłączono też równą cenzurę, jak np. cenzus majątkowy, cenzus wykształcenia, a to uwzględniając zaniechanie stosunków oświatowych przez dawne rządy zaborcze. Nie przyznano czynnego prawa wyborczego wojskowym. W stosunku do pracowników państwowych trzymano się ściśle postanowień konstytucji.

Całe państwo wybrać ma 408 posłów. Jeden mandat wypada na 65.958 wyborców. Stosunek ten odpowiada mniej więcej stosunkom, jakie istnieją w Anglii i we Włoszech. Ordynacja opiera się na zasadzie list związanych. System ten jest techniczny, najłatwiej do przeprowadzenia. Nieuzasadniony jest zarzut, jakoby kom. pokrzywdziła niektóre miasta pod względem ilości przyznanych im mandatów, bo nawet 5 największych miast otrzymało większą ilość mandatów, niżby się to im wedle dzielnika wyborczego należało. Projekt rządowy, ażeby czas między ogłoszeniem a przeprowadzeniem wyborów wynosił 78 dni, komisja przyjęła. Odnosnie do składu komisji wyborczej komisja nie przyjęła projektu rządowego i oddała te czynności głównie czynnikom obywatelskim z rządowych zaś uwzględniła raczej czyn-

nik sędziowski, niż administracyjny. System list państwowych wyłonił potrzebę stworzenia państwowej komisji wyborczej, której zadaniem jest rozliczenie i przydział mandatów stronnictwom.

Po raz pierwszy w Polsce, a może i wogóle wprowadzono zasadę, że propozycja co do składu komisji wychodzi od klubów poselskich, i to od ośmiu najliczniejszych. Co do przedstawienia kandydatów na listy państwowe, ordynacja wprowadziła znaczne ograniczenia. Sprawa zastępstwa i opróżnienia mandatów została załatwiona w ten sposób, że nie będzie potrzeba urządzać uzupełniających wyborów, które mogły dać przypadkową przewagę pewnym stronnictwom i naruszyć zasadę proporcjonalności. Ordynacja wyborcza do senatu jest analogiczną do ordynacji wyborczej do Sejmu. Komisja podwyższyła liczbę senatorów ze 100 na 102, by Senat wynosił czwartą część liczby posłów sejmowych.

P. Buzek wyraził przekonanie, że przyszłe rządy w Polsce będą takie, jakim będzie Sejm wybrany na podstawie nowej ordynacji wyborczej. Zarzuty, jakoby wprowadzenie zasady listy państwowej, nazwanej niedemokratyczną, było niezgodne z zasadą demokracji, są zdaniem mówcy nieuzasadnione.

P. ks. Lutosławski podkreśla obiektywizm, jaki cechował prace nad ordynacją wyborczą i brak wszelkiej ukrytej tendencji politycznej przy jej opracowaniu.

Mówca imieniem swego stronnictwa ma do przedstawienia dwie inne sprawy, a mianowicie poprawki w sprawie Rad powiatowych w Małopolsce oraz warunek umiejętności czytania i pisanania dla członków komisji wyborczych. Zasadnicza poprawka 48-dniowego terminu uzasadniona jest chęcią skrócenia gorączkowego okresu, jakim w każdym Państwie, a zwłaszcza u nas, jest czas wyborczy.

P. Lieberman nazywa ustawę nieczystą ze stanowiska zasad demokracji, gdyż z przepisów tej ordynacji przebija się — jego zdaniem — tylko chęć ugruntowania, zabezpieczenia i utrwaleń interesów wielkich stronnictw. Liczbę 408 posłów uważa mówca za zbyt małą, a odwoływanie się do przykładów w innych państwach uważa za chybione. Stronnictwo mówcy domaga się powiększenia liczby mandatów — gdyż przez to osiąga się większe szanse otrzymania większego procenta posłów ukwalifikowanych.

Hasłem tej ordynacji, którą Sejmowi obecnie przedłożono, jest — zdaniem mówcy: — śmierć słabym; prawo do życia mają tylko silni. Mówca jest przekonany, że lepiej byłoby pozostać przy

Z komisji sejmowych.

Warszawa. (PAT.) Komisja skarbowo-budżetowa rozpatrywała przydzielony jej przez plenium Sejmu wniosek nagły p. Diamanda i towa. w sprawie pozostawienia Ministerstwu przemysłu i handlu zarządu solin małopolskich. Po dyskusji Minister Michalski oświadczył, że zgadza się z tem, aby jeszcze przez jakiś czas saliny pozostawały pod zarządem Ministerstwa przemysłu i handlu i oznajmił, że wkrótce przedłoży Sejmowi projekt ustawy o zniesieniu monopolu solnego, aby tą drogą zmusić saliny państwowe do wytrzymania współzawodnictwa z solinami prywatnymi.

Wobec oświadczenia p. Michalskiego, załatwiającego wniosek p. Diamanda, rezolucji nie powzięto.

Komisja dla badania kryzysu w handlu i przemyśle rozpatrywała sprawę odbudowy mostu Poniatowskiego i robót publicznych na Zoliborzu. Przedstawiciel Ministerstwa skarbu zgodził się na udzielenie na ten cel kredytu w wysokości 300 milionów mk. Następnie wygłosił p.

Nowość wydawnicza Książka Jutra

czyli tajemnice geniusza
drukarni dla młodzieży
od lat 13 do 103- napisała

Bronisława Ostrowska

Cena Mkp. 1320.—

Nakład „Książnicy Polskiej”
T.N.S.W., Lwów, Czarnieckiego
go 12 — Warszawa, Nowy
Świat 59. Do ceny powyższej
dolicza się 20% dodatku
drożyznianego.

Sredniawski referat o robotach publicznych. Po wysłuchaniu referatu przyjęła komisja następujące rezolucje referenta: Wzywa się rząd, aby 1) rozpoczął jak najrychlej roboty publiczne w tych miejscowościach, gdzie trwa bezrobocie, 2) prowadził dalej rozpoczęte już roboty przy budowie dróg i kolei oraz rozpoczął budowy gmachów państwowych objętych budżetem, by dać możność zarobku ludności bezrobotnej i aby marnujące się bezpowrotnie siły ludzkie i chęć do pracy zużytkować dla dobra społeczeństwa, 3) wzywa samorządy do jaknajrychlejszego rozpoczęcia robót około naprawy dróg i mostów, udzielając im odpowiedniego kredytu, 4) przyspieszenia budowy zakładu elektrycznego w Jazowsku, oraz budowy takiegoż zakładu w Poremble pow. białskiego, zorganizował budowy takich zakładów w Gródku koło Torunia i w Solinie na rzece Sanie, 5) ażeby podania spółek udziałowych i akcyjnych jak najrychlej zatwierdził i zatwierdzał, by w ten sposób przyspieszyć działalność kapitału prywatnego, 6) wniósł jak najrychlej do Sejmu projekt ustawy o dopuszczeniu kapitału prywatnego krajowego jakoteż zagranicznego w syndykatach lub spółkach akcyjnych, zorganizowanego do budowy dróg wodnych w państwie polskiem.

Na posiedzeniu komisji odbudowy kraju przedstawiciel Ministerstwa skarbu Sienkiewicz zdał sprawozdanie z działalności Zakładu kredytowego dla odbudowy. Szczegółowych informacji udzielał dyrektor tego zakładu p. Schenk. Ze sprawozdania tego wynika, że za okres od 15. maja 1919 do 30. maja br. udzielono pożyczek na odbudowę w sumie 1,371,841.947 mk., z czego na

większą własność oraz na instytucje finansowe, kredytowe i przemysłowe przypada około 90%. Komisja wyraziła życzenie, aby udzielanie pożyczek odbywało się w ten sposób, żeby i mniejsza własność także była odpowiednio zaspokojona.

Komisja prawnicza przyjęła wniosek p. Jasiukowicza, aby w okresie przejściowym, tj. od kwietnia do lipca br. właściciele nieruchomości pobierali całkowite wynagrodzenie dla dozorców domowych od lokatorów w formie dodatku do komornego. Następnie został przyjęty projekt ustawy o ratyfikacji konwencji haskiej z 17. lipca 1905. Przy dyskusji nad kwestją przekazywania przez sądy mieszane innym instytucjom niektórych spraw, przedstawiciele PPS., NPR. i p. Grzędzielski opuścili posiedzenie ze względu na to, że nie otrzymali redakcji tego artykułu w formie pisemnej.

Komisja rolno rozpatrywała interpelację p. Poniatowskiego, w sprawie osadnictwa wojskowego na kresach wschodnich. Informacji o stanie osadnictwa udzielał inż. Kasiński i prezes komisji międzyministerjalnej dla spraw osadnictwa wojskowego major Janicki, który oświadczył, że liczba żołnierzy, którzy po otrzymaniu działek rzekli się ich, wynosi pół do jeden procent, czyli jednego do dwóch ludzi na powiat. Ci, którzy już posiadli działki, pracują samodzielnie i ziemi nie opuszczają. P. Kasiński zakomunikował, że komisja międzyministerjalna ustaliła, by w przeciągu trzech lat od chwili wejścia ustawy w życie, tj. od 17. grudnia 1920, osiedlić 20.000 ludzi. W zeszłym roku osiedlono przeszło 5.000, w tym roku ma być osiedlonych 7.800.

wpływie to na stosunek aliantów, zaproponował znalezienie formuły uzgadniającej stanowisko Belgii i Francji w sprawie własności prywatnej obywateli państw obcych w Rosji ze stanowiskiem pozostałych mocarstw. Formułą taką można zastąpić albo uzupełnić obecny tekst odnosnego artykułu memoriału. Po rozprawie z Schanzerem udał się Barthou do willi L. George'a, gdzie odbył dłuższą konferencję z premierem angielskim. Poinformowany przez p. Barthou o propozycji p. Schanzer, Lloyd George oświadczył, iż szukanie obecnie nowej formuły jest niemożliwe, gdyż nie można zmieniać dokumentu już wręzonego, wobec czego czekać należy na odpowiedź Rosji. Lloyd George, który podobnie jak Schanzer podkreślił konieczność utrzymania jak najlepszych stosunków między aliantami, zaznaczył również, jak wielką wagę przywiązuje do kontynuowania konferencji genueńskiej. Barthou oświadczył, że i Francja ożywiona jest temi samymi chęciami i dążeniami, i że nigdy nie zmierzała do zerwania konferencji, w przeciwnym bowiem razie Barthou nie byłby powrócił do Genui.

Opinia publiczna Francji — mówił delegat francuski — znajduje się pod silnym wrażeniem traktatu niemiecko-rosyjskiego, zawartego w Rapallo. Co do solidarności zaś z Belgią, panuje we Francji zupełna jednomyślność opinii publicznej rządu i parlamentu.

W dalszym przebiegu rozmowy L. George poruszył kwestję proponowanego przezeń zjazdu wszystkich aliantów, którzy podpisali traktat wersalski.

Barthou oświadczył, że rząd francuski w podobnym zjeździe nie mógłby wziąć udziału przed 31. maja. Oprócz przytoczonych powyżej dwu rozmów p. Barthou, żywo komentowanych w kołach konferencji, odbył się wczoraj cały szereg innych rozmów poświęconych tej samej sprawie, a w szczególności między Schanzerem a L. George'm, między Schanzerem a Cziczermem oraz dwukrotnie między Schanzerem i Bratianu.

O godz. 5 wieczorem zebrał się szereg delegacji państw wielkiej ententy i Polski. Zastanawiano się nad sposobem wyjścia z wytworzonej obecnie sytuacji.

WYMAGANIA SOWIETÓW.

Wiedeń. (PAT.) „Neue Freie Presse” donosi z Genui: Visconti Venosta oświadczył przedstawicielom prasy, że rokowania z delegacją rosyjską przedstawiają mało widoków powodzenia, ponieważ Rosjanie obstają przy tem, aby Rosja otrzymała przedewszystkiem kredyt w wysokości 2 miliardów rb. w zlocie, i to nie jako kredyt prywatny, lecz państwowy. Takie żądanie, twierdzi Venosta, nie ma widoków urzeczywistnienia, ponieważ nie znajdzie się dziś żaden parlament, któryby mógł uchwalić tak znaczną kwotę.

WYJAZD DELEGACJI ROSYJSKIEJ.

Genua. (PAT.) Joffe, który w piątek wyjechał z 12 delegatami rzekomo do Moskwy, ma się w Berlinie spotkać z delegatem Lenina, aby z nim odbyć konferencję. Razem z Joffem wyjechał komunista francuski Rappaport. Jak słychać, Rosjanie wręczają swą odpowiedź w niedzielę.

MOŻLIWOŚĆ ODROCZENIA KONFERENCJI.

Genua. (PAT.) Electr. Comp. Liczą się tu z możliwością krótkiego odroczenia konferencji, ponieważ przywódcy poszczególnych delegacji pragną porozumieć się ze swoimi ciałami parlamentarnymi przed powzięciem decyzji. Taka przerwa w obradach nastąpiłaby około połowy miesiąca i trwałaby 10 dni.

BLISKI KONIEC KONFERENCJI GENUENSKIEJ.

Wiedeń. (PAT.) „Neue Freie Presse” donosi z Genui: Konferencja genueńska doszła do punktu krytycznego. Anglia powiedziała już wszystko, co miała do powiedzenia i w ustępstwach swoich doszła do ostatecznej granicy. Istnieje tylko jedna nadzieja, że Belgia w ostatniej jeszcze chwili zmieni swe stanowisko. O ileby to jednak nie nastąpiło, jest rzecz prawdopodobna, że Lloyd George wyjedzie do Londynu.

Przed objęciem Górnego Śląska.

Opole. (PAT.) 5. maja. Dziś odbyło się tu wspólne posiedzenie pełnomocników rządu niemieckiego i polskiego dla objęcia G. Śląska. W posiedzeniu wzięli udział rzeczoznawcy obu stron w liczbie 50. Ustalono, że celem uzgodnienia poglądów rządu polskiego i niemieckiego odnośnie do przejęcia mienia państwowego, administracji hutniczej i górniczej, kasy gwareckiej w Tarnowskich Górach oraz przejęcia administracji kolejowej, pocztowej i telegraficznej rozpocznie

bezwłocznie pracę 5 komisji. Równocześnie odbywać się będą posiedzenia obu pełnomocników, celem wypowiedzenia się w sprawie projektu decyzji wręczonej pełnomocnikom w dniu 4. bm. przez komisję międzysojuszniczą. W połowie przyszłego tygodnia utworzone będą dalsze podkomisje dla uregulowania spraw wytyczających z podziału pół-górnicy przez nową granicę państwową, dla przejęcia spraw niezalatwionych w administracji i skarbowości.

Nieustające zatargi z Gdańskiem.

Gdańsk. (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu sejm obradowano nad interpelacją nacjonalistów niemieckich w sprawie żądania rządu polskiego, aby senat gdański w razie zaciągnięcia pożyczki porozumiał się poprzednio z rządem polskim. Zdaniem interpelantów rząd polski nie ma prawa do stawiania takiego żądania. Prezydent senatu dr. Salin potwierdził, że rząd polski istotnie zwrócił się do senatu z żądaniem, aby senat gdański uzyskał od rządu polskiego zatwierdzenie pożyczki w kwocie 100 milionów mk., przeznaczonej na budowę domów. Senat po dłuższej dyskusji doszedł do przekonania, że za-

twierdzenie ze strony rządu polskiego jest niepotrzebne i przedstawił swój własny punkt widzenia w tej sprawie. Na to komisarz Rzpltej Polskiej w Gdańsku udzielił senatowi odpowiedzi, w której wyjaśnił stanowisko rządu polskiego w sprawie art. 7. konwencji gdańskiej, traktującego o sprawie pożyczek, i zaznaczył, że Rząd polski gotów jest zgodzić się na zaciągnięcie wspomnianej pożyczki, o ile warunki tej pożyczki zatwierdzone będą przez Rząd polski. Senat zwrócił się w danym wypadku do wysokiego komisarza Ligi Narodów, aby sprawę tej pożyczki rozstrzygnął.

GENUA.

POWRÓT P. BARTHOU DO GENUI.

Genua. (PAT.) Barthou przybył tu w sobotę o godz. 9 rano. Na dworcu na powitanie zjawili się Colorat i członkowie delegacji francuskiej. Na zapytanie o wieści z Paryża, odpowiedział Barthou: Jesteśmy tu, aby pertraktować. Barthou już przedpołudniem odbył konferencję z Schanzerem, a z kolei udał się do willi Alberti w odwiedziny Lloyda George'a.

FRANCJA I BELGJA CIĄGLE W OPOZYCJI.

Wiedeń. (PAT.) „Neue Freie Presse” cytując doniesienie „Petit Journal” z Genui, potwierdzające, że Barrere wręczył w piątek Fackie note, w której delegacja francuska oficjalnie oświadcza, że rząd francuski nie podpisze memoriału, póki nie uczyni tego Belgia. Lloyd George rozwijał wczoraj gorączkową działalność zarówno sam, jak i przez wysłańców, starając się nakłonić Belgów do powrotu do sali obrad i umożliwienia przez to Francji podpisanie memoriału.

KILKA PAŃSTW NEUTRALNYCH COFNIE SWOJE PODPISY.

Genua. (PAT.) O piątkowych naradach u Schanzer'a opowiadają, że Motta zjawił się u Schanzer'a po konferencji z Barrerem i oświadczył, że jeżeli Belgia i Francja nie przyłączą się do memoriału przeznaczonego dla Rosji, wówczas także kilka państw neutralnych cofnie swe podpisy.

DELEGACI KONFERUJĄ.

Genua. (PAT.) Rozmowy, które toczyły się dziś dokoła sytuacji wytworzonej przez odrębne stanowisko Belgii i Francji wobec memoriału przedłożonego Rosji, zdają się potwierdzać, że w sprawie tej nie będzie mogła nastąpić żadna decyzja przed otrzymaniem odpowiedzi od delegacji rosyjskiej. Wczoraj popołudniu Barthou odbył dłuższą konferencję z Schanzerem, który, podkreślając, iż bez względu na to, jaki będzie dalszy rozwój wypadków w tej sprawie, nie

O ROSYJSKA NAFTĘ.

Genua. (PAT.) Piątkowe zajęcia i rozmowy odwróciły uwagę delegacji konferencji od momentów politycznych i skierowały ją na sprawy gospodarcze. Kwestją naftową w Rosji zajmują się wiele w kołach konferencji, a nadto sprawie tej dzienniki poświęcają wiele miejsca. Krassin oświadczył w kołach angielskich w sprawie koncesji naftowych w Baku i Groznie, że obszary te są zbyt wielkie, by mogły być eksploatowane przez poszczególne Towarzystwa, a nadto są w znacznej mierze zalane, tak, że akcja poszczególnych Towarzystw byłaby bez widoków powodzenia. Akcja zatem może być prowadzona tylko wspólnie. Tereny te były po największej części własnością państwa i są do jego dyspozycji.

Genua. (PAT.) „Corriere della Sera“ przemawia za tem, aby ze względu na Stany Zjednoczone utworzyć międzynarodowe konsorcjum dla eksploatacji rosyjskich terenów naftowych.

Zagrożenie miasteczek.

Z Tyśmienicy otrzymujemy następujące pismo:

Nieszczęśliwa ta nasza wschodnia Małopolska. Coraz nowe chmury nieszczęść gromadzą się nad naszymi głowami, a my najobojętniej w świecie przyjmujemy zwiastunów zła i nie staramy się przedsięwziąć żadnych prób nawet celem zapobieżenia nieszczęściu i nie staramy się przekonać naszych twórców nowego porządku społecznego z Warszawy, nie znających naszych lokalnych stosunków, że niejedno dobro w ich mniemaniu i na ich terenie jest grobem dla kresowych Polaków w Małopolsce. Grozi nam nieszczęście. Sześćdziesiąt z górą miast kresowych polskich skazano w Warszawie na zagładę. Rozporządzenie, mocą którego zarządzono zniesienie wszystkich sądów i kas skarbowych w miejscowościach nie będących siedzibą starostw, jest zamachem na polskość kresowych miast wschodniej Małopolski — jest śmiertelnym ciosem, godzącym w dalszy rozwój miasteczek, jest unięszczęśliwieniem tysięcy rodzin rzemieślniczych i kupieckich, zmuszonych do poszukiwania chleba po obcych zakątkach — jest powodem ruiny majątkowej ludności, która wskutek wyjazdu całej inteligencji z danego miasta, straci grubo na wartości posiadanych realności i gruntów i popadnie w ubóstwo za winy niepopelnione. A prócz tego zrujnuje się materialnie wszystkich nieszczęśliwych białych murzynów, będących w służbie państwowej, którzy w danej miejscowości posiadają kawałek własnego gruntu i realności, a takich znajdzie się więcej niż połowa. Dlaczego robi się to wszystko — czy faktycznie przyczynimy się tem do pewnych oszczędności państwowych? Dlaczego usuwać mamy to, co było wytworem długoletnich praktyk i doświadczeń i narażać konserwatywną ludność, opłacającą bez szemrania podatki i przywiązaną do stosunków dotychczasowych na nowe koszty i trudy? Czy to wszystko jest konieczne? Czy urzędnikowi przeniesionemu z jednego miejsca służbowego na drugie, nie trzeba również ograniczonego pokoju do urzędowania i czy przypadkowo koszty podróży i djet przy większych odległościach nie narażają Państwa na większe wydatki i nie przyczyniają się do skrócenia czasu pracy biurowej? I czy przemałowanie 65 miast kresowych na kolor żółto-niebieski nie jest nieszczęściem, nad którym wartoby poważniej się zastanowić? Zapraszam reprezentantów wszystkich miast, którym grozi utrata urzędów państwowych na zjazd do Stanisławowa na dzień 14. maja br. o godzinie 10 rano w sali Rady powiatowej, celem zastanowienia się nad środkami samoobrony i wniesienia odpowiednich memoriałów oraz wystąpienia deputacji do Warszawy.

Inż. Antoni Hollender,

komisarz rządowy miasta Tyśmienicy.

Echa Trzeciego Maja

Zółkiew, 4. maja.

Uroczystość ku czci Konstytucji 3. Maja miała u nas charakter bardzo podniosły. Ulice były już w przeddzień uroczystości udekorowane chora-

gwiami o barwach narodowych, okna zaś prawie bez wyjątku zaopatrzone w nalepki, wieczorem capstrzyk urządzony staraniem orkiestry tuł. pułku zapowiadał mile dzień święta narodowego.

W dzień uroczystości odbyła się o godz. 10 rano na boisku sportowym wielka Msza polowa, zakończona pięknym kazaniem ks. Górniewicza. Następnie ruszył olbrzymi pochód, w którym oprócz całego tu konsystującego 6. pułku strzelców konnych, brali udział naczelnicy wszystkich władz miejscowych cywilnych i wojskowych z urzędnikami wszelkich dykasterji, delegacje tuł. Tow. „Gwiazda“, „Rekodziełników“, huty szkła itd., straż pożarna, dzieci szkolne, uczniowie tuł. gimnazjum, harcerze oraz niebrzeżane rzesze inteligencji i ludności miejscowej. Pochód ustawił się na placu przed pomnikiem Sobieskiego i Kolegiata żółkiewska. Po uszykowaniu się wojska wstąpił na stopnie pomnika naczelnik tuł. sądu p. Władysław Obmiński i wygłosił z wielką werwą mowę, w której naszkicował historię wiekopomnego dnia. Nawoływał mowca do jedności, ścisłego wypełniania obowiązków, niesienia ofiarnej pomocy na podkład naszej waluty i wogóle do przestrzegania testamentu Konstytucji 3. Maja. W końcu odczytał mowca artykuł Konstytucji odnoszący się do wojska, złożył hołd Żołnierzowi Polskiemu i nawoływał go do czujności przed wszędzie i zawsze czyhającym wrogiem.

Piękna przemowa wywarła niepospolite wrażenie. Potem p. major Zawadil w imieniu Naczelnego Wodza udekorował jednego strzelca Krzyżem Waleczności. Uświetnieniem dłoni gratulowali nowemu kawalerowi orderu komendant major Zawadil i starosta p. Siedlecki.

Po defiladzie przed dowódcą pułku i władzami cywilnymi udali się naczelnicy wszystkich władz miejscowych cywilnych i wojskowych oraz liczne rzesze inteligencji i ludności miejscowej do miejscowej synagogi, gdzie odbyło się uroczyste nabożeństwo z przemówieniem rabina dr. Taubelesa z Tarnopola. Chór sprowadzony specjalnie na ten cel ze Lwowa pod batutą p. D. Arbitaży z Żółkwi pięknie odśpiewał okolicznościowe modły. Zakończyła się uroczystość o godzinie 1 i popoł. Podczas całego obchodu utrzymywał porządek harcerze, którzy karnościami zjednali sobie powszechne uznanie.

E. H.

*
Mikołajów, 5. maja 1922.

Ciche dziś miasteczko Mikołajów miało także swój dzień uroczysty. Obchód 3. Maja, na który złożyło się nabożeństwo z kazaniem pełnem przepięknych myśli, a wygłoszonym z oratorską swadą przez ks. dr. Kaczorowskiego ze Lwowa, poranek dzieci szkolnych, urządzony przez miejscowe nauczycielstwo i sztuka ludowa „Lobzowanie“, bez zarzutu odegrana przez Kółko amatorskie, złączyła „Czytelnia Polska“ w Mikołajowie z drugą uroczystością podniosła, mianowicie z odsłonięciem na mogile pomordowanych przez bolszewików kamiennego pomnika.

Na uroczystość tę przybyli skauci z Zakładu sierót w Drohowyżu, muzyka zakładowa i liczny personel zakładowy. Dyrektor Zakładu prof. W. Kucharski w mowie wygłoszonej u mogiły pomordowanych, zaktentował silnie wartość krwi polskiej, przelewanej w obronie kultury zachodniej na kresach i oddał pomnik pod opiekę polskiej ludności miasta, poczem ks. kanonik Baré dokonał poświęcenia pomnika.

Mimo deszczu i pochód na cmentarz i cała uroczystość wypadły bardzo imponująco dzięki współuczestnictwu w obchodzie Zakładu drohowyżskiego.

*

Drohowyże, 5. maja 1922.

Drohowyże, gdzie mieści się Zakład sierót Fundacji Skarbkowskiej, spełniło swój obowiązek w dzień święta narodowego z całym pietyzmem. Dnia 2. maja wieczór przy lampionach i pochodniach pochód z orkiestra zakładowa rozpoczął czystość; pobudka w dniu następnym solenne nabożeństwo w oświetlonej przystroiconej kaplicy zakładowej i obchód o bardzo urozmaiconym programie, wykonanym przez wychowanków i wychowawce Zakładu bardzo starannie, wypełniły ten dzień uroczysty, wolny od zajęć codziennych.

Obecnie wychowankowie odbywają kurs pożarniczy, który urządza staraniem Kuratorji Fun-

dać Unia strażacka. Wykłady teoretyczne prowadzi dyr. Wójcikiewicz, ćwiczenia praktyczne p. Różycki. Przystrojony pożarnicze, zniszczone zupełnie w czasie wojny, kosztem półtoramilionowym znów są czynne, co dla Zakładu samego i okolicy jest doniosłego znaczenia.

Dnia 7. maja urządza oddział dziewcząt uroczystość ku czci „Królowej Korony Polskiej“. Wykład kierowniczkii szkoły i ochmistrzyni, deklamacje i chóry odpowiednio dobrane, a w końcu okolicznościowa sztuka sceniczna 3-aktowa złożą się na wieczorek w sali gimnastycznej, jako w przeddzień dnia odpustowego w Zakładzie, którego patronem jest św. Stanisław.

Na czas ferii Kuratorium lwowskiego okręgu szkolnego projektuje urządzenie w zakładzie drohowyżskim dwóch kursów wakacyjnych dla nauczycieli szkół powszechnych. Czterotygodniowe kursy obliczone na 40 uczestników każdy (kurs zręczności i ogólno-kształcący) znalazłyby gościnne przyjęcie w murach Zakładu dzięki życzliwości Kuratorji Fundacji hr. St. Skarbka i Rady administracyjnej.

Oprócz tego podczas wakacji gościć będzie Zakład instruktorów skautowych, którzy zaczęte dzieło wszczęcia zasad harcerskich w wychowanków Zakładu nadal prowadzić będą.

Wszystkie te prace i zamierzenia uzupełniają dobór nowych sił nauczycielskich i instruktorów na oddziale chłopców i dziewcząt, reorganizacja szkół zakładowych i systemu wychowawczego. Już obecnie pozyskał Zakład pomocniczego katecheta ks. Ant. Czastkę, nauczyciela muzyki p. Modzelewskiego, zarządczynię p. Pistłównę itp. Wogóle z nowym kuratorem wchodzi on na szersze drogi i rokuje nadzieję rozwoju po przejściach wojennych i wewnętrznych tarściach.

(at.)

Ankieta budowlana.

Zastój w budownictwie i wynikił stąd fatalne stosunki mieszkaniowe, s łoniły Tow. ekonomiczne do zwołania ankiety w sprawie ożywienia tu hu budowlanego w większych miastach. Pierwsze posiedzenie ankiety odbyło się w sobotę wieczorem w sali Izby handlowej i przemysłowej w obecności licznych przedstawicieli sfer technicznych, inżynierskich, przemysłowych, finansowych, oraz reprezentantów wojskowości.

Obrazy zagał prez. Tow. ekonom. dr. Krzemicki. Pierwszy referat wygłosił inż. Zacharjewicz, roztrąsając kolejno pytania kwestionariusza. Mowca domagał się przedewszystkiem pomocy Rządu w celu rozpoczęcia ruchu budowlanego, widząc ją nie w udzielaniu funduszy, ale w jak najdalej idących ulgach podatkowych. Stawianie prowizorycznych budowli byłoby marnowaniem kapitału, natomiast należy rozpocząć nadbudowę pięt.

Następnie zabierali głos archit. Uam i inżyn. Cyprian, poczem zakończono obrady, odraczając je do 12 b. m.

KRONIKA.

Kalendarz: Wtorek, 8 maja. Rz.-kat.: Stanisława b. — Gr.-kat.: Marka Ew. — Słowiański: Stanisława św.

— **Ustne egzamina dojrzałości w seminarjach nauczycielskich** rozpoczną się w bież. roku szkolnym w następujących terminach: 22. maja: na rusk. kurs. koed. we Lwowie i w pryw. ż. w Stanisławowie; 23. maja: w państw. z. we Lwowie; 29. maja: w państw. ż. w Krośnie, Stanisławowie i Tarnopolu; 30. maja: w państw. ż. w Brzeżanach; 2. czerwca: w państw. m. w Samborze; 6. czerwca: w państw. m. we Lwowie, Rzeszowie, Rudniku i Sokalu; w państw. ż. w Przemyślu i na rusk. kurs. sem. w Przemyślu; 9. czerwca: w pryw. ż. w Rzeszowie; 12. czerwca: w państw. ż. w Kołomyi i w pryw. ż. w Stryju i Samborze; 13. czerwca: w pryw. ż. w Tarnopolu; 16. czerwca: w państw. ż. w Jaworowie; 19. czerwca: w państw. m. w Czortkowie i Zaleszczykach, w pryw. rusk. w Stanisławowie i pryw. Strzałkowskiej we Lwowie; 21. czerwca: w pryw. rusk. w Kołomyi; 24. czerwca: w pryw. Rychnowskiej we Lwowie;

